

Kommunägda företag

2003

OE0108

A. Allmänna uppgifter

A.1 Ämnesområde

Offentlig ekonomi

A.2 Statistikområde

Kommunernas finanser

A.3 Statistikprodukten ingår i Sveriges officiella statistik

Endast företag som ägs till mer än 50 % av ett eller flera kommuner/landsting ingår i den officiella statistiken.

A.4 Ansvarig

Myndighet/organisation: SCB, enheten för statistik om Offentlig ekonomi

Kontaktperson: Tomas Johansson

Telefon: 019 – 17 64 26

Telefax: 019 – 17 63 05

e-post: tomas.johansson@scb.se

A.5 Producent

Myndighet/organisation: SCB, enheten för statistik om Offentlig ekonomi

Kontaktperson 1: Tomas Johansson

Telefon: 019 – 17 64 26

Telefax: 019- 17 63 05

e-post: tomas.johansson@scb.se

A.6 Uppgiftsskyldighet

Kommunerna är skyldiga att lämna denna statistik enligt författning SCB-FS 2004:4, "Statistiska centralbyråns föreskrifter om Kommunernas årliga bokslut, Räkenkapssammandraget för 2003".

A.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 9 kap. 4 § sekretesslagen (1980:100). Uppgifter om enskilda företag som ägs till mindre än 50 % av kommuner eller landsting är skyddade.

A.8 Gallringsföreskrifter

Inga särskilda gallringsföreskrifter finns.

A.9 EU-reglering

Ingen särskild EU-reglering finns.

A.10 Syfte och historik

Först och främst används uppgifterna om företagens ägare för aktualisering av SCB:s företagsregister. Uppgifterna ligger även till grund för beräkningar i nationalräkenskaperna.

Undersökningen kommun- och landstingsägda företag är en totalundersökning där kommunerna och landstingen ska redovisa sitt ägande. SCB begär in uppgifter om alla företag där den enskilda kommunen/landstinget äger minst 10 procent. För att redovisningen av kommunägda företag ska bli så komplett som möjligt ber SCB uppgiftslämnarna att redovisa ägande i företag där kommunens ägarandel är lägre än 10 procent ifall uppgiftslämnaren har anledning att tro att företaget är kommun- eller landstingsägt. Detta för att företagens kommunala ägarandelar ska bli så korrekt som möjligt.

Inventeringar av kommunägda företag har genomförts med enkät sedan 1966. Från början gjordes de vartannat år, men från och med 1973-års inventering har de gjorts årligen. Till att börja med undersöktes endast förekomsten av kommunägda företag, företagsform och verksamhetsområde. Från och med 1980-års inventering efterfrågades några få ekonomiska variabler. Det ekonomiska avsnittet byggdes i och med 1988-års inventering ut till en mera heltäckande bild av företagens bokslut.

A.11 Statistikanvändning

Resultatet av insamlingen används för aktualisering av ägarkoder i SCB:s centrala företagsregister, för Svenska Kommunförbundets bolagsbok samt i kontakter med andra intressenter.

A.12 Uppläggning och genomförande

Undersökningen är en totalundersökning där alla kommun- och landstingsägda företag per den sista december ska undersökas. Målet är främst att få reda på de företag som ägs av landsting och kommuner.

Kommunerna får årligen i räkenskapssammandraget en förteckning på de kommunägda företag som fanns registrerade året innan. Ifall några förändringar skett i beståndet under året ändrar kommunen detta direkt i den elektroniska blanketten. Kommunerna ombeds även redovisa koncernförhållanden (mor-dotterbolag).

Inventeringen av landstingsägda företag görs i en separat undersökning där SCB ber dem komplettera senast registrerade bestånd.

Beståndet är tillgängligt i slutet av juni. Under sommaren kontrolleras företagsbeståndet för att se ifall beståndet är av god kvalitet. Främst granskas beståndet för de kommuner där beståndet ej förändrats mellan åren och kommunen ej aktivt godkänt det inlämnade beståndet.

Från SCB:s företagsregister (FDB) hämtas uppgifter kring företagsstatus, antal anställda, juridisk form, bransch etc. Tyvärr finns ingen möjlighet att få uppgifter som överensstämmer med tillståndet den sista december (dvs. inventeringsdagen). Därför används uppgifter från företagsdatabasen i november 2003.

De ekonomiska variablerna i resultat och balansräkning inhämtas från skattemyndigheten (standardiserade räkenskapsuppgifter, SRU). SRU-uppgifterna blir inte tillgängliga förrän i september varefter det först då blir möjligt att slutföra undersökningen.

Efter att granskning och rättning av registret är gjort startar arbetet med det statistiska meddelandet. Det första statistiska meddelandet avsåg

företagsbeståndet år 2000. Arbetet med det statistiska meddelandet ska vara slutfört i slutet av november så att publicering sker senast den 13 december året efter undersökningsåret.

A.13 Planerade förändringar i kommande undersökningar

Inga förändringar är planerade i kommande undersökningar.

B. Kvalitetsdeklaration

0 Inledning

Uppgifterna avser de företag som ägs till minst 50 % av en eller flera kommuner och det som redovisas är bland annat antal företag, anställda, branschtillhörighet samt de ekonomiska poster som ingår i resultat- resp. balansräkningen. Tillförlitligheten är god då det inte är svårt för kommunen att besvara vilka företag de äger. Vid samkörning av det insamlade beståndet mot företagsregistret är det enbart ett fåtal organisationsnummer som inte matchade, vilket tyder på att kommunerna har besvarat uppgifterna bra. Vid de fall företagen är delägda av en eller flera kommuner ökar risken att företaget inte kommer med i undersökningen. Risken är särskilt stor när ingen enskild kommun äger en majoritetspost. Dotterföretag och intresseföretag kommer ibland inte med i undersökningen. Kvaliteten på de ekonomiska variablerna kan vara felaktiga för vissa företag. Kontroll av uppgifterna sker och företag med stora differenser kontrolleras med hjälp av godkänd årsredovisning.

1 Innehåll

1.1 Statistiska målstorheter

Statistiken avser de kommun- och landstingsägda företagen, dvs. de företag där en eller flera kommuner och/eller landsting äger minst 50 % av andelarna.

De uppgifter som redovisas är antal företag, ägarförhållande, antal anställda, juridisk form, intäkter och kostnader samt tillgångar, skulder och eget kapital.

1.1.1 Objekt och population

Objektet är företag och populationen är de företag där en eller flera kommuner har ett avgörande inflytande d.v.s. äger minst 50 procent av det röstetal som grundas på innehav av aktier, andelar o.d.

1.1.2 Variabler

Variablerna inhämtas från kommunerna, SCB:s företagsregister (FDB) samt skatteverket (SRU).

Kommunerna får i räkenskapssammandraget en förteckning på de kommunägda företag som fanns registrerade året innan. Har några förändringar skett i beståndet under året ändrar kommunen detta.

Ur FDB fås uppgifter kring antal anställda, juridisk form, branschtillhörighet etc. och från skattemyndigheten inhämtas de ekonomiska uppgifterna. De ekonomiska variablerna är posterna i resultat- resp. balansräkningen.

Resultaträkningen

Omsättning

Kostnader

Resultat före avskrivningar
Avskrivningar
Resultat efter avskrivningar
Finansiella intäkter
Finansiella kostnader
Resultat efter finansiella poster
Extraordinära intäkter
Extraordinära kostnader
Resultat före bokslutsdispositioner
Bokslutsdispositioner
Skatt
Årets resultat

Balansräkningen

Immateriella tillgångar

Materiella tillgångar
Mark, byggn, tekn. anläggningar
Maskiner och inventarier

Finansiella tillgångar
Aktier och andelar
Långfristiga fordringar

Omsättningstillgångar
Förråd och lager
Övriga kortfristiga placeringar
Övriga kortfristiga fordringar
Kassa och bank

Eget kapital

Avsättningar
Avsättningar till pensioner
Övriga avsättningar

Långfristiga skulder
Lån från aktieägarna
Övriga långfristiga skulder

Obeskattade reserver

Kortfristiga skulder
Leverantörsskuld
Övriga kortfristiga skulder

1.1.3 Statistiska mått

De mått som används är summa och medelvärde.

1.1.4 Redovisningsgrupper

Företagen redovisas efter branschtillhörighet, d.v.s. efter olika SNI-koder.

Branschgrupp (SNI02)
El-, gas-, värme- och vattenförsörjning (40110 – 41002)
Hotell- och restaurangverksamhet (55101 – 55529)

Transport, magasinering och kommunikation (60100 – 64203)
Fastighets- och uthyrningsverksamhet (70110 – 74879)
Andra samhälls- och personliga tjänster (90010 – 93050)
Övrigt (resterande SNI-koder)

Viss redovisning förekommer även efter typ av juridisk form (FDB kod),
Aktiebolag (41, 42, 49)
Stiftelse (71, 72)
Handelsbolag och kommanditbolag (31)
Ekonomisk förening (51, 53)
Ideell förening (61)
Samt övriga.

1.1.5 Referenstider

Undersökningen avser kalenderåret 2003, per den 31 december. Ett fåtal företag har dock brutet räkenskapsår och för dessa gäller senaste bokslutet.

Uppgifter hämtade i företagsregistret är från november 2003 då det är den ögonblicksbild som bäst speglar förhållandena vid årsskiftet.

1.2 Fullständighet

Detta är en totalundersökning. Samtliga kommuner och landstings företag ingår i undersökningen.

2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Den totala tillförlitligheten torde vara bra. Det är inte svårt för kommunerna att uppge vilka företag de äger, då dessa bland annat finns redovisade i kommunernas årsredovisning.

Vid samkörning av det insamlade beståndet mot företagsregistret var det enbart ett fåtal organisationsnummer som inte fanns i företagsregistret, vilket tyder på att kommunerna har besvarat uppgifterna bra. För de ekonomiska variablerna kan kvalitén vara sämre för vissa företag. Bortfallet på de ekonomiska uppgifterna är cirka 10 procent.

För de flesta aktiebolag med bortfall används uppgifter från respektive företags årsredovisning.

För stiftelser som saknar ekonomiska uppgifter har det inte varit möjligt att använda respektive stiftelses årsredovisning.

För knappt 6 procent av de kommun- och landstingsägda företagen har vi varit tvungna att imputera ekonomiska uppgifter.

2.2 Osäkerhetskällor

Grunden för inventeringen är föregående års företag och det kan finnas en risk att kommunerna i sin uppdatering av denna förteckning kan missa att lägga till ett nytt företag eller ta bort ett företag som inte längre är i kommunens ägo. Ju fler kommuner som äger ett företag tillsammans desto större är risken att företaget inte blir korrekt inventerat.

Det är ett fåtal företag som skattemyndigheten saknar ekonomiska uppgifter för och för dessa görs en uppräknings efter olika SNI-kodsgrupperingar.

2.2.1 Urval

Produkten är en totalundersökning.

2.2.2 Ramtäckning

De företag som utgör grunden för vår inventering är de som fanns registrerade i

föregående års undersökning. Kommunerna kompletterar sedan denna förteckning med nystartade företag och tar bort de företag som inte längre ägs av kommunen. Det kan finnas en risk att vissa företag missas, det finns dock ingen mätning på hur stor denna ev. undertäckning är.

2.2.3 Mätning

I räkenskapssammandraget för kommunerna som samlas in på en Excel-fil ingår en avdelning om kommunägda företag. Där förprintas de kommunägda företag som fanns registrerade året innan. Har några förändringar skett i beståndet så ändrar kommunen detta direkt. I detta formulär finns kontroller på att organisationsnumret är ifyllt och att kommunen har godkänt förteckningen. Det kontrollerade beståndet används sedan för att inhämta uppgifter från företagsregistret och skattemyndigheten.

2.2.4 Svarsbortfall

Bortfallet är väldigt litet. I årets undersökning besvarade alla kommuner avdelningen om kommunägda företag i räkenskapssammandraget och endast för en liten del av företagen saknade skattemyndigheten de ekonomiska variablerna. Vid eventuellt bortfall kontrollerar vi beståndet med hjälp av kommunens hemsida, årsredovisning samt föregående års bestånd. De företag vi finner i dessa källor undersöks därefter med hjälp av deras årsredovisning där det i de flesta fall framgår vilka som var ägare.

2.2.5 Bearbetning

Viss kvalitetshöjande justering sker av de ekonomiska uppgifterna på företagsnivå från skattemyndigheterna bl.a. för att få de summeringsbara posterna i resultat- och balansräkningen på riksnivå att stämma. Företagets årsredovisning används.

2.2.6 Modellantaganden

Bortfallet i undersökningen är som tidigare nämnts väldigt litet. Uppräkningen av de ekonomiska variablerna sker utifrån de olika SNI-kodsgrupperingarna.

2.3 Redovisning av osäkerhetsmått

Osäkerhetsmått presenteras inte.

3 Aktualitet

3.1 Frekvens

Undersökningen publiceras årligen i publikationen Den offentliga sektorns finanser. Från och med beståndet år 2000 redovisas uppgifterna även i ett statistiskt meddelande OE27 SM

3.2 Framställningstid

Framställningstiden är ca en månad och publicering av statistiskt meddelande sker i december året efter avsett räkenskapsår.

3.3 Punktlighet

Den offentliga sektorns finanser beräknas bli publicerad i december 2004.

4 Jämförbarhet och sam användbarhet

4.1 Jämförbarhet över tiden

Vissa variabelförändringar i resultat- och balansräkningen har skett under de senaste åren. Detta kan medföra en svårighet i jämförbarhet över tiden. Fr.o.m. 1996 tas de ekonomiska variablerna från skattemyndigheten, istället för som

tidigare direkt från företagen.

Ytterligare en faktor som försvårar jämförbarheten är omläggningen till nya SNI-koder.

4.2 Jämförbarhet mellan grupper

—

4.3 Samanvändbarhet med annan statistik

Inventering av kommunägda företag behandlar som tidigare nämnts företag som ägs till mer än 50 % av kommun/kommuner. I kommunens koncernredovisning som ingår i Räkenskapssammandraget för kommuner ingår de kommunägda företagen. De två undersökningarna är dock inte direkt jämförbara då man i koncernredovisningen använder sig av en annan definition (här räcker det med 20 % ägande). En annan skillnad är att i denna undersökning medtas endast företag som enligt SCB:s företagsregister anses vara aktiva. Denna begränsning har inte kommunerna när de gör sina koncernredovisningar.

Koncernredovisningen görs på kommunnivå och där ingår förutom företagen även kommunens verksamhet.

5 Tillgänglighet och förståelighet

5.1 Spridningsformer

Undersökningens resultat publiceras i boken Den offentliga sektorns finanser, Årsbok för Sveriges kommuner och Statistiskt meddelande OE27 SM, på SCB:s hemsida samt i Sveriges statistiska databaser.

5.2 Presentation

Presentationen sker huvudsakligen i tabellform. Det kompletteras dock med diagram och förklarande text.

5.3 Dokumentation

Dokumentation finns sedan undersökningen 1993.

5.4 Tillgång till primärmaterial

Specialbearbetningar kan göras av SCB.

5.5 Upplysningstjänster

För upplysningar kontakta Tomas Johansson, programmet för offentlig ekonomi, SCB, 701 89 Örebro, telefon: 019-17 64 26, e-post: tomas.johansson@scb.se

2004-12-29